

آشنایی با مؤسسه

«سیاست و اقتصاد بین‌المللی» یوگسلاوی *

این مؤسسه دارای کتابخانه مخصوص و همچنین بخش اسناد و انتشارات می‌باشد. بودجه مؤسسه مزبور از طریق قراردادهای تحقیقاتی که با دولت فدرال یوگسلاوی یا جمهوریهای داخلی دیگر و احیاناً مؤسسات اقتصادی در داخل یوگسلاوی تنظیم می‌گردد تهیه شده و قسمتی از هزینه‌های مؤسسه نیز از بابت فروش نشریات آن تأمین می‌گردد.

مؤسسه سیاست و اقتصاد بین‌المللی علاوه بر مرکز مطالعات استراتژیک از دو بخش عمده تشکیل گردیده که عبارتند از:

۱. بخش تحقیقات

۲. بخش اسناد و اطلاعات

بخش تحقیقاتی از چهار قسمت (اداره) تشکیل گردیده که شامل روابط بین‌المللی، اقتصاد جهانی، مطالعات منطقه‌ای، جنبش جهانی کارگری و حقوق بین‌الملل می‌باشد. سوی قسمت‌های ذکر شده، در سال ۱۹۷۸ این مؤسسه مرکزی را به عنوان مرکز تحقیقات سازمان کشورهای غیرمتعهد به وجود آورد که وظیفه آن صرفاً به امر تحقیق در زمینه مسائل مربوط به

مؤسسه سیاست و اقتصاد بین‌المللی یوگسلاوی، یک سازمان مستقل تحقیقاتی است که در سال ۱۹۴۷ تأسیس شد و در زمینه‌های حقوق و روابط بین‌المللی، اقتصاد جهان، توسعه اقتصادی و سیاسی در مناطق و کشورهای گوناگون و مسائل مربوط به سوسیالیسم در زمان معاصر به بحث و تحقیق و انتشار مقالات و نشریات مشغول بوده است.

مؤسسه سیاست و اقتصاد بین‌المللی بزرگترین مؤسسه از نوع خود در یوگسلاوی می‌باشد که دارای محققینی تمام وقت بوده و همچنین از وجود متخصصین سایر مؤسسات و دانشگاه‌ها استفاده به عمل می‌آورد و طرح‌های تحقیقاتی نیز با مشارکت سایر مؤسسات تحقیقاتی به انجام می‌رساند.

مؤسسه مزبور تدریجاً روابط خود را با دانشگاه‌ها و مؤسسات متعددی در سراسر جهان گسترش داده و کنفرانسها و مذاکرات و میزگردها، همراه با سمینارهای مختلفی برای بحث و بررسی مسائل جهان و مباحث بین‌المللی برگزار می‌نماید.

نهضت عدم تعهد اختصاص دارد.

بخش اسناد و تحقیقات از یک کتابخانه مجهز و بخش اسناد سیاسی تشکیل می‌گردد. تعداد کارمندان و محققین و کارشناسان این مؤسسه در سال ۱۹۸۳ جمعاً ۹۸ تن بوده است که ۴۵ نفر آنها محققین و دستیاران آنها، ۱۸ نفر عضو بخش اسناد و انتشارات و ۳۵ تن دیگر مسئولین امور اداری و چاپخانه می‌باشد. بخش تحقیقاتی این مؤسسه چنانچه ذکر شد از پنج قسمت که مسئول تحقیق در زمینه‌های گوناگون هستند تشکیل گردیده که در زیر به فهرست موضوعات مورد تحقیق در هر یک از بخشها اشاره می‌گردد.

۱. اداره روابط بین‌المللی که اهم وظایف آن ارزیابی و تحقیق در خصوص جهت‌گیریهای سیاستهای جهانی، مشکلات در امر پیشرفت مسائل بین‌المللی با توجه مخصوص به مسائل امنیتی از جمله تحولات نظامی، خلع سلاح، کنفرانس کنترل سلاحهای اتمی، روابط شرق و غرب، کنفرانس امنیت و همکاریهای اروپا، نقش کشورهای غیرمتعهد در سیاست جهانی و نهایتاً سیاست خارجی یوگسلاوی و موقعیت آن در سیاست بین‌المللی می‌باشد.

۲. اداره اقتصاد جهانی به تحقیق در امور زیر اشتغال دارد:

بررسی اوضاع اقتصادی جهان با توجه به مهمترین جهت‌گیریهایی که در مکانیزم داد و ستدهای بین‌المللی به وجود آمده و روابط جهانی را از این دیدگاه تحت تأثیر قرار می‌دهد. بررسی سیستمهای پولی و مالی جهان، مسائل مربوط به انتقال تکنولوژی، مسائل مربوط به مهاجرت در سطح بین‌المللی، عوامل تعیین-

کننده در توسعه اقتصادی داخلی و جهانی، مسائل مربوط به مواد خام، انرژی، فرآورده‌های غذایی، مطالعه سیستمهای مشابه اقتصادی، خاصه در زمینه توسعه تکنولوژی و جنبه‌های تکنیکی که در شکل‌گیری قطبهای اقتصادی، تمرکز سرمایه و ارتباط آنها با توسعه اجتماعی از جمله رشد بازار کار و کاریابی مؤثرند.

تمام مسائل فوق‌الذکر از نزدیک و با توجه به تعیین و تأسیس سیستم بین‌المللی جدید اقتصادی مورد تحقیق و بررسی قرار می‌گیرد.

۳. اداره مطالعات منطقه‌ای که در مورد مسائل ذیل به تفحص و تحقیق می‌پردازد:

بررسی منطقه‌ای جنبه‌های گوناگون توسعه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی در جهان امروز طبقه‌بندی کشورها بر اساس تشابهات سیستمهای اقتصادی و سطح پیشرفت و همکاریهای سیاسی و اقتصادی دو یا چند جانبه.

تحقیق و مطالعه در این بخش شامل کشورهای پیشرفته صنعتی غرب، کشورهای بلوک شرق و کشورهای در حال پیشرفت می‌باشد.

توجه مخصوص به توسعه سیستمهای اقتصادی و سیاسی در این جوامع با نگرش به تغییرات و تحولات در روابط اقتصادی و اجتماعی و نقش عامل سیاست خارجی در تعیین این تغییرات و همچنین روابط اقتصادی و سیاسی این کشورها با در نظر گرفتن عوامل منطقه‌ای و بین‌المللی به عمل می‌آید.

۴. اداره حقوق بین‌المللی که تحقیق در خصوص جنبه‌های متفاوت حقوق بین‌الملل، مسائل حقوقی بین‌المللی که بر اثر پیشرفت تکنولوژی و علم به وجود آمده مانند استفاده از

کنفرانسهای علمی برای شرکت دانشجویان رشته‌های دکترا و فوق لیسانس و کارشناسان کشورهای خارجی می‌باشد. هر سال بیش از ۲۵ تا سی نفر از اعضای هیئت علمی مؤسسه در کنفرانسها و سمینارهای بین‌المللی شرکت می‌نمایند.

در خلال سی سال گذشته تعداد ۲۰۰ کتاب و رساله علمی از طریق این مؤسسه انتشار یافته و علاوه بر آن فصلنامه‌هایی تحت عنوان زیر از سوی مؤسسه منتشر می‌گردد:

۱. «مسائل بین‌المللی» (هر چهار ماه یک بار) - که بخشی از آن به زبان انگلیسی می‌باشد.

۲. «نهیضت بین‌المللی کارگران» - چهار ماه یک بار.

۳. «سالنامه» - در ۸۰۰ صفحه که شامل مهمترین وقایع سال گذشته است.

۴. نشریه ماهانه «اقتصاد جهانی و تأثیر آن بر اقتصاد در یوگسلاوی» - به زبان صرب و کرووات.

۵. «شرح وقایع بین‌المللی» - که از سال ۱۹۶۴ به بعد منتشر شده و حاوی تاریخچه تحولات جهانی و بین‌المللی است و به زبان صرب و کرووات چاپ می‌شود.

۶. «اسناد روابط خارجی» - که شش شماره در سال طبع می‌گردد و از ۱۹۴۹ تا کنون منتشر شده است.

علاوه بر نشریات فوق، مؤسسه مجموعه اسنادی در مورد سیاست خارجی یوگسلاوی، خلع سلاح، سیستم جدید اقتصاد جهانی، کنفرانس امنیت و همکاری اروپا و مسائل مهم بین‌المللی دیگر چاپ و منتشر نموده است.

نیروی انسانی، فضا، دریا و...، حل و فصل صلح آمیز مسائل بین‌المللی، قانون جنگ و قوانین مربوط به حقوق بشر، بررسی موقعیت یوگسلاوی در نظام بین‌المللی و مسائل مربوط به سازمان ملل متحد و سایر سازمانهای بین‌المللی و منطقه‌ای از جمله وظایف اداره مزبور می‌باشد.

□ بخش اسناد و کتابخانه: قسمت اطلاعات و اسناد در تمام زمینه‌های تحقیقاتی در مؤسسه سیاست اقتصاد بین‌المللی مشارکت داشته که شامل طرحهای بلند مدت و کوتاه مدت می‌گردد.

کتابخانه شامل ۲۰۰ هزار جلد کتاب و ۵۰ هزار شماره از نشریات و مجلات و ۱۰ هزار عنوان مقالات و همچنین هزاران سند مختلف در مورد مسائل گوناگون جهانی می‌باشد.

هر سال تعداد ۲۵۰۰ تا ۳ هزار کتاب و نشریه جدید به فهرست گذشته افزوده شده و در حدود هزار نشریه، فصلنامه، روزنامه و مجلات بین‌المللی را آبیونه می‌باشد.

کتابخانه مؤسسه با ۲۷۸ سازمان تحقیقاتی در خارج و ۶۱ سازمان تحقیقاتی داخلی در تماس و مراوده و مبادله اسناد و کتب می‌باشد.

□ همکاریهای بین‌المللی: مؤسسه سیاست و اقتصاد بین‌المللی در جهات و زمینه‌های متفاوت با سایر مؤسسات بین‌المللی همکاری و هماهنگی می‌نماید که از جمله شرکت در کنفرانسهای تحقیقاتی و دعوت از آنها برای رشد اینگونه کنفرانسها که از سوی مؤسسه تشکیل می‌گردد، ایجاد میزگردهای بحث و تبادل نظر، تبادل کارشناسان و صاحب‌نظران به منظور بررسیهای تحقیقاتی، دعوت از دانشمندان و متخصصین مسائل بین‌المللی برای ایراد سخنرانی در مؤسسه، برگزاری سمینار و

دفتر ریاست جمهوری، نخست‌وزیری، وزارت خارجه و وزارت دفاع یوگسلاوی از جمله ارگانهای دولتی هستند که از طریق مطالعات استراتژیک از نظر علمی تغذیه می‌گردند. زمینه‌های مطالعات درازمدت مرکز عبارتند از: عدم تعهد و کشورهای در حال پیشرفت، اروپا، ابرقدرتها و همبستگی آنها، شبه جزیره بالکان و کشورهای همسایه یوگسلاوی، مسائل امنیتی و استراتژیکی، مسائل مهم اقتصاد جهانی، جنبه‌های بین‌المللی پیشرفتهای تکنولوژیک، مسائل اجتماعی و فرهنگی در جهان معاصر.

□ «مرکز مطالعات استراتژیک»: از ژوئیه سال ۱۹۸۵ در مؤسسه اقتصاد و سیاست بین‌المللی مرکزی تحت عنوان مرکز مطالعات استراتژیک به وجود آمد که مسئولیت تحقیق و بررسی روابط بین‌المللی و سیاست خارجی یوگسلاوی را با تأکید بر موقعیت سیاسی، اقتصادی و نظامی آن کشور بر عهده دارد. موقعیت استراتژیکی، امنیتی و نظامی یوگسلاوی از جمله مهمترین موضوعاتی است که در این مرکز مورد ارزیابی و اظهار نظر قرار می‌گیرد و در حقیقت تصمیم‌گیری در خصوص سیاست خارجی یوگسلاوی با پیشنهادها و توصیه‌های این مرکز به عمل می‌آید.

